

Zorg voor de kudde

[Startpagina](#) - [Uw gegevens](#) - [Zoeken](#) - [Lees artikelen](#) - [Vraag + antwoord](#) - [Downloads](#) - [Links](#) - [Uw reactie](#) - [Beveel ons aan](#) - [Uitslag enquête](#)

Inhoud

- [Startpagina](#)
- [! Artikelenoverzicht !](#)
- [Beveel deze site aan](#)
- [Downloads](#)
- [Links](#)
- [Plaats een artikel](#)
- [Uitslag enquête](#)
- [Uw gegevens](#)
- [Uw reactie](#)
- [Vraag en antwoord](#)
- [Zoeken](#)

Enquetes

Blijft u na 1 mei 2004 lid van de Protestantse Kerk in Nederland?

- ☐ Ja, ik blijf van harte lid van de PKN.
- ☐ Ja, ik blijf lid van de PKN.
- ☐ Ja, ik blijf lid, maar met een bezwaard gemoed.
- ☐ Nee, ik zal geen lid zijn van de PKN.
- ☐ Ik weet het nog niet.

Stem

Uitslagen Peilingen

Stemmen **1369**

Zorg voor de kudde Vaak gestelde vragen

Categorie: [Hoofd](#) -> Het beleidsplan

Vraag

- [Wat moet ik als de kerkenraad na 5 jaar een andere mening krijgt?](#)
- [Accepteert de PKN dat we delen van de kerkorde verwerpen?](#)
- [Leert Groen van Prinsterer ons niet dat het lidmaatschap van een kerk betekent dat je je volledig onderwerpt aan haar leer?](#)
- [Hoe kan ik, in geweten, lid worden van de PKN?](#)
- [Hoe moet het als een deel van het beleidsplan wordt afgekeurd?](#)
- [Zal de PKN na de eerste jaren de verklaring nog wel accepteren?](#)
- [Waar kan ik een Bijbels argument vinden dat een beleidsplan in de kerk geoorloofd is?](#)

Antwoord

- **Wat moet ik als de kerkenraad na 5 jaar een andere mening krijgt?**

Eerste van zes vragen van Wilstra, die bij hem opkomen naar aanleiding van het opnemen van bepalingen in het beleidsplan, die delen van de PKN-kerkordes verwerpen:

Het beleidsplan wordt opgesteld door de kerkenraad van dat moment. Wat moet ik als de kerkenraad na 5 jaar een andere samenstelling en mogelijk een andere mening heeft, en daardoor de hele kerkorde van "kaft tot kaft" accepteert?

Dient men dan het beleidsplan van een naburige PKN-gemeente ter inzage te vragen en te beoordelen of men daar lid kan worden, en indien het beleidsplan niet accoord is, kan ik me bij een andere naburige gemeente melden, enz. net zo lang tot ik een gemeente vind die een beleidsplan heeft met de door mij gewenste verwerping van delen van de kerkorde?

Antwoord:

Het scenario dat u hier schetst, kan zich in principe in elke gemeente voordoen. Daar helpt geen beleidsplan of plaatselijke regeling of verklaring tegen. In een gemeente kunnen mensen tot andere inzichten komen, doordat ze zelf anders gaan denken of doordat er een toeloop van andersdenkenden van elders is. Wanneer de gemeente verandert, verandert op termijn ook de kerkenraad en het beleid. Ik ken geen 'beschermingsconstructies', die dat kunnen voorkomen.

Dat is echter niet iets dat speciaal voor de PKN geldt. Elke gemeente en elke kerk kan op die manier van 'kleur' veranderen. Dat geldt voor allerlei afgescheiden en dolerende gemeenten. Het geldt ook nu al in de Hervormde Kerk. Een hervormde gemeente die gehoorzaam aan het Woord zich ook nu al gebonden weet aan de gereformeerde belijdenis kan ook in de huidige situatie, dus onder de hervormde kerkorde, een koerswijziging meemaken. Dat wordt dan bijvoorbeeld zichtbaar in de openstelling van de ambten voor vrouwen, een andere lijn in de prediking en wijzigingen in de liturgie.

Kerkenraden kunnen dus veranderen. Het is niet mogelijk om de eigen verantwoordelijkheid van een kerkenraad voor de plaatselijke gemeente in te perken via bijvoorbeeld een beleidsplan. Daarom zijn we voor het op-koers-blijven van de gemeente helemaal afhankelijk van de Heere God Die Zelf Zijn gemeente instandhoudt en koers laat houden en van de Heilige Geest Die de gemeente in al de waarheid leidt. Dat is vele malen betrouwbaarder dan al onze (beleids)plannen en documenten.

Wat u in de tweede helft van uw vraag schetst, is ook nu al de praktijk. Wie het met het beleid (vaak: de prediking) in een hervormde gemeente niet eens is, kan zich laten overschrijven naar een andere gemeente. Dat is de zogenaamde perforatieregeling. In de hervormde kerkorde is die mogelijkheid er wanneer bijzondere overwegingen van pastorale aard daartoe aanleiding geven, dan wel indien bij het gemeentelid behoefte bestaat aan een andere modaliteit van prediking en catechese (ord. 1-2-2e kerkorde NHK). De nieuwe kerkorde noemt deze criteria niet meer en spreekt alleen over een schriftelijk en gemotiveerd verzoek zonder dit nader in te vullen (ord. 2-5-3a kerkorde PKN). De perforatieregeling wordt dus ruimer, ook doordat niet langer de beperking geldt dat de gemeente van voorkeur binnen dezelfde classis moet liggen als de woongemeente of daaraan moet grenzen. Dat neemt niet weg dat we deze mogelijkheid moeten blijven zien als een noodmaatregel die een gevolg is van de zondige verdeeldheid die er nu al in de Nederlandse Hervormde Kerk is en er, naar te vrezen valt, straks ook in de Protestantse Kerk in Nederland zal zijn.

H.v.G.

[[Terug naar boven](#)]

▪ **Accepteert de PKN dat we delen van de kerkorde verwerpen?**

Tweede van zes vragen van Wilstra, die bij hem opkomen naar aanleiding van het opnemen van bepalingen in het beleidsplan, die delen van de PKN-kerkorde verwerpen:

M.i. heeft Dr.Plaisier duidelijk gezegd dat niets in het beleidsplan (of verklaring) strijdig mag zijn met de kerkorde. Accepteert de PKN dan, dat we delen van de PKN-kerkorde verwerpen, omdat ze strijdig zijn met Gods Woord en de drie formulieren van Enigheid?

Antwoord:

In mei 2003 heeft het moderamen van de hervormde synode voor bezwaarde kerkenraden een handreiking gedaan in de vorm van een verklaring waarmee men kan uitspreken gehoorzaam te willen zijn aan het Woord van God en zich gebonden te weten aan de gereformeerde belijdenis. Deze verklaring is op zorgvoordekudde.nl te vinden onder de downloads.

Door het ondertekenen van deze verklaring kunnen kerkenraden het geweten vrijmaken van die zaken die in de PKN naar hun overtuiging niet bijbels zijn en niet in overeenstemming met de gereformeerde belijdenis. Wie de verklaring onderschrijft, spreekt uit dat alleen belijdende leden tot het Heilig Avondmaal worden genodigd en worden geroepen tot het ambt en dat geen andere levensverbintenis wordt ingezegend dan een huwelijk van een man en een vrouw dat wettig voor de overheid gesloten is. Verder belooft de kerkenraad zich te houden aan het Woord van God en verklaart te kerkenraad zich gebonden te weten aan de gereformeerde belijdenis. Daar zal men ook de hele kerk op blijven aanspreken.

Dit roept op het eerste gezicht bevreemding op. Staat de kerk het aan kerkenraden toe om ongehoorzaam te zijn aan de kerkorde? Dat is hier echter niet aan de orde. Feitelijk gaat het om zaken die ook in de kerkorde zelf al worden overgelaten aan de plaatselijke gemeenten. Dat is kenmerkend voor de nieuwe kerkorde. Enerzijds hebben we er kritiek op dat deze grote vrijheid er is. Want die vrijheid biedt ook ruimte voor onbijbelse leringen en praktijken. Maar anderzijds hebben gemeenten die gehoorzaam aan het Woord van God en in overeenstemming met de gereformeerde belijdenis in de kerk willen staan en het leven van de gemeente willen inrichten daartoe ook de mogelijkheid.

Door het ondertekenen van de genoemde verklaring wordt een kerkenraad niet ongehoorzaam aan de nieuwe kerkorde, maar maakt zij de gebruikt zij de (te grote) ruimte die de kerkorde biedt om in het spoor van de Schrift en de gereformeerde belijdenis te gaan.

Dat we op die manier geen regels van de kerkorde overtreden, wil niet zeggen dat we de kerkorde niet onder kritiek blijven stellen. Wanneer een kerkenraad nu in de Hervormde Kerk bij de verkiezing van ambtsdragers alleen mannelijke leden op dubbeltallen zet, is de kerkenraad niet ongehoorzaam aan de hervormde kerkorde. Dat betekent echter niet dat die kerkenraad het dan ook met de kerkorde eens is. Veel hervormde kerkenraden zijn nog steeds van mening dat de openstelling van de ambten voor vrouwen, nu zo'n veertig jaar geleden, onschuldig is geweest. Zo zal het straks in de PKN ook zijn. We wijzen de ruimte die de nieuwe kerkorde biedt principieel af en zullen in de plaatselijke gemeente proberen vast te houden aan de lijn van Schrift en belijdenis.

Misschien kan de volgende vergelijking dit nog wat duidelijker maken. Stel dat de wetgever de maximumsnelheid in de bebouwde kom verhoogt naar 70 kilometer per uur. En stel dat u van mening bent dat dat onverantwoord is en dat die snelheidsgrens veel te hoog ligt. Dan kunt u, eventueel samen met anderen, een verklaring afgeven waarin u uitspreekt dat u de nieuwe maximumsnelheid afwijst en dat u voor uzelf zult blijven vasthouden aan een snelheid van 50 kilometer per uur als maximum. Dan stelt u enerzijds de nieuwe regel onder kritiek, maar u komt daarmee niet in strijd met de wet. Als u 50 kilometer per uur rijdt, overtreedt u namelijk de verkeersregel niet. Zo is het ook in de PKN mogelijk om te ruime regels af te wijzen en voor jezelf striktere (bijbelse) regels in acht te nemen zonder dat je daarmee in strijd komt met de kerkorde.

H.v.G.

[[Terug naar boven](#)]

▪ **Leert Groen van Prinsterer ons niet dat het lidmaatschap van een kerk betekent dat je je volledig onderwerpt aan haar leer?**

Derde van zes vragen van Wilstra, die bij hem opkomen naar aanleiding van het opnemen van bepalingen in het beleidsplan, die delen van de PKN-kerkorde verwerpen:

Mr.Groen van Prinsterer schrijft in "Het recht der Hervormde Gezindheid" (uitgave 1996) op blz. 48 "dat het lidmaatschap van de Kerk, reeds vanzelf, eerbiediging te kennen geeft van wat zij belijdt". Hoe moet ik dat anders lezen, dan dat men zich (alle beleidsplannen ten spijt) volledig onderwerpt aan de "leer" van de kerk waar men lid van is?

Antwoord:

Groen van Prinsterer schrijft hier over de Formulieren van Enigheid, waarvan hij vindt dat die alleen recht van spreken hebben in de kerk. Hij stelt dat de Formulieren door de synode niet zijn afgeschaft, maar ook dat afschaffing van de Formulieren door de synode in het recht van de gemeente op handhaving van het kerkgeloof geen verandering teweeg brengt (pag. 49).

Als we dat naar onze situatie vertalen: dat de synode van de Nederlandse Hervormde Kerk heeft besloten tot aanvaarding van een nieuwe kerkorde waarin ook de lutherse belijdenissen een plaats hebben, brengt geen verandering in het recht van de hervormde gezindheid, dat is het recht van de gereformeerde belijdenis op heel de kerk. Dat recht hangt niet af van de kerkorde of van synodebesluiten maar is gegeven met de historische verworteling van de Nederlandse Hervormde Kerk in de gereformeerde reformatie in ons land.

Het is helemaal in de lijn van Groen om in een diepgezonken kerk toch te blijven opkomen voor het recht van de gereformeerde belijdenis op heel de kerk. Tijdens de bekende kerkenradendag in Amersfoort (1996) is door dr.ir. J. van der Graaf gezegd: "Dat betekent dat we blijven staan op de grondslag van een gereformeerde kerk en ons als zodanig blijven verzetten tegen de grondslag en de naam van de beogde kerk. Daarin gaat het niet om ons recht maar ten diepste om het droit divin, het goddelijk recht ... En zouden we dan, wanneer we in de gestalte van rechteloze mensen dat recht zoeken, de uitkomst niet aan de Heere moeten en mogen overlaten? ... Dat recht van de Symbolische Schrift (= de belijdenis, H.v.G.) zullen we blijven zoeken op de classes en in de gemeente".

H.v.G.

[[Terug naar boven](#)]

• Hoe kan ik, in geweten, lid worden van de PKN?

Vierde van zes vragen van Wilstra, die bij hem opkomen naar aanleiding van het opnemen van bepalingen in het beleidsplan, die delen van de PKN-kerkorde verwerpen:

Hoe kan ik dan, in geweten, lid worden van de PKN?

Antwoord:

Lid worden van de PKN is mogelijk doordat in de kerkorde rekening is gehouden met hen die onbijbelse leringen en praktijken afwijzen en in geweten niet kunnen aanvaarden en/of onderschrijven. Wanneer de kerk van ons zou vragen om een opvatting te onderschrijven die niet bijbels is of wanneer ze van ons zou vragen om een handeling te verrichten die naar onze overtuiging tegen de Schrift ingaat, zouden we de kerk ongehoorzaam moeten worden omdat de gehoorzaamheid aan de Heere God boven alles gaat.

In de PKN is het dus zo dat, hoewel er in haar midden ruimte is voor onbijbelse praktijken en leringen, niemand wordt gedwongen iets te doen of te belijden of te erkennen en respecteren wat strijdig is met de Heilige Schrift. Het blijft dus mogelijk om persoonlijk en als kerkenraad de weg van gehoorzaamheid aan God en Zijn Woord te blijven gaan. Zoals Samuel in het heiligdom in Silo diende zonder mee te werken aan de misstanden die daar waren, zo is het mogelijk in de PKN te zijn zonder mee te werken aan wat onbijbels is. Met Gods hulp hopen we in de PKN, met Samuel, de Heere te blijven dienen: "Spreek, want Uw knecht hoort."

Met een vrij geweten in de PKN staan, betekent overigens niet dat we dan vrij zijn van haar schuld en ons daarboven kunnen verheffen. Want als er dan, zonder onze medewerking en instemming, toch zaken gebeuren die tegen Gods wil ingaan, moeten we belijden dat wij daaraan mede schuldig zijn. Want de kerk, dat zijn wij dan ook. Dat geldt overigens ook van hen die menen hun kerkelijke weg buiten de PKN te moeten vervolgen. In de PKN en daarbuiten, zoals ook nu in de Nederlandse Hervormde Kerk en in de kerken van Afscheiding en Doleantie, moeten we samen voor Gods aangezicht belijden dat we samen schuldig staan aan het verval en de zondige verscheurdheid van de kerk van de reformatie in ons land.

H.v.G.

[[Terug naar boven](#)]

• Hoe moet het als een deel van het beleidsplan wordt afgekeurd?

Vijfde van zes vragen van Wilstra, die bij hem opkomen naar aanleiding van het opnemen van bepalingen in het beleidsplan, die delen van de PKN-kerkorde verwerpen:

Als men (degenen die het beleidsplan moeten goedkeuren) een deel van het beleidsplan strijdig acht met de kerkorde, heeft dan het beleidsplan nog zeggenschap?

Antwoord:

In de kerkorde van de PKN staan geen bepalingen over een vereiste goedkeuring van het beleidsplan van een gemeente door een meerdere vergadering zoals de classis. Volgens de hervormde kerkorde is het nu zo dat het beleidsplan ter kennisneming moet worden toegezonden aan de provinciale diaconale commissie en aan de provinciale kerkvoogdij-commissie (ord. 1-3a-2 kerkorde NHK). Volgens de nieuwe kerkorde is het beleidsplan geheel een plaatselijke aangelegenheid (ord. 4-8-5 kerkorde PKN).

Voor de plaatselijke regeling geldt nog wel de bepaling dat deze ter kennisneming moet worden toegezonden aan het breed moderamen van de classicale vergadering (ord. 4-7-2 kerkorde PKN).

Los van deze formele procedures zal een kerkenraad in haar beleid alleen in de problemen komen, wanneer hij handelt in strijd met de regels van de kerkorde. In antwoord op een andere vraag hebben we echter al laten zien dat een kerkenraad die zijn beleid voert in gehoorzaamheid aan de Schrift en in overeenstemming met de gereformeerde belijdenis geheel binnen de grenzen van de kerkorde blijft.

H.v.G.

[[Terug naar boven](#)]

• Zal de PKN na de eerste jaren de verklaring nog wel accepteren?

Zesde van zes vragen van Wilstra, die bij hem opkomen naar aanleiding van het opnemen van bepalingen in het beleidsplan, die delen van de PKN-kerkorde verwerpen:

Zal men niet de eerste 5 jaar zeer toegeeflijk zijn in het goedkeuren van beleidsplannen, maar met ieder

nieuw plan de kerkorde strakker gaan toepassen? Zullen beloften niet net zo gebroken worden als de belofte dat men "vrij beheer" mocht houden? Zal men over enige tijd niet beweren dat "de verklaring" ook een overgangsbepaling is (was)?

Antwoord:

Uit deze vraag spreekt zorg over de toekomst. Die kan niemand voorspellen. We kunnen nu niet inschatten hoe het klimaat in de PKN zich zal ontwikkelen, vooral op het punt van de verdraagzaamheid tegenover hen die gehoorzaam aan de Schrift willen vasthouden aan de gereformeerde belijdenis. Dat velen zich daar zorgen over maken, is begrijpelijk.

We kunnen echter niet aan iets wat wij vrezen voor de toekomst nu al consequenties verbinden. Als we in de PKN op post blijven, doen we dat in biddend opzien tot de Heere God en in het geloof dat Hij bij machte is om de kerk op te richten uit haar diepe val. De kerk, onze moeder, is ziek. Maar de Heere, de Almachtige, kan haar genezen. In die hoop blijven we haar trouw om haar het goede medicijn van het gezonde Woord van God te blijven toedienen.

Vooralsnog hebben we geen reden om te verwachten dat de PKN het aan gereformeerde belijders moeilijker zal gaan maken om in haar midden te leven en te werken. De vergelijking met het 'vrij beheer' gaat niet op. Het voortbestaan daarvan is onder de hervormde kerkorde van 1951 altijd als een tijdelijke zaak bedoeld geweest. De kerk weet echter heel goed dat de gehoorzaamheid aan de Schrift en de binding aan de belijdenis van een andere orde is. De kerk heeft er ook geen enkel belang bij om nog meer van haar trouwe zonen en dochters van zich te vervreemden.

H.v.G.

[[Terug naar boven](#)]

• **Waar kan ik een Bijbels argument vinden dat een beleidsplan in de kerk geoorloofd is?**

Maarten Peekstok stelde deze vraag op 13 februari 2004 naar aanleiding van het artikel van drs. P.J. Vergunst over het belang van een beleidsplan. Maarten schrijft: "Ik kan het werkelijk nergens vinden. De Heere Jezus diende toch ook geen beleidsplan in voordat Hij ging preken? Hij zei toch ook niet: "Jullie beleven je geloof op die manier, op zich is dat ook wel goed, maar hier is mijn beleidsplan, en Ik denk dat het zo en zo is". Het principe van een beleidsplan vind ik dan ook compleet onkerkelijk/onbijbels.

Nog een puntje: Stel dat ik verhuis naar een stad/dorp waarin verschillende 'hervormde' PKN kerken zijn. Moet ik dan alle beleidsplannen op gaan vragen om vervolgens te kunnen bepalen in welke 'hervormde' PKN kerk ik naar de kerk kan gaan?

Nog een puntje: Wat doen we na 5 jaar? Dan is het nog allerm minst zeker of we een beleidsplan mogen hebben. Nee zegt het moderamen dan: We moeten de PKN vrouwen!! En dat na het wegvagen van honderden bezwaren..... Beste mensen, waar zijn we mee bezig???

Antwoord:

De vraag of een beleidsplan bijbels is of niet is hetzelfde als de vraag of een computer bijbels is of niet. Computers bestonden toen nog niet. Beleidsplannen ook niet. Maar het is wel bijbels dat kerkenraden de gemeente leiden. Dat betekent dat een kerkenraad dus een beleid moet voeren. Daarin moet de kerkenraad gehoorzamen aan de Schrift en dat in gebondenheid aan de gereformeerde belijdenis. Er is niets mis mee om daar ook systematisch over na te denken en dat op papier te zetten in de vorm van een beleidsplan.

De kritische vraag lijkt te worden ingegeven door het feit dat de vraagsteller het hebben van een beleidsplan heel sterk koppelt aan de idee dat iedere gemeente in de PKN op een aantal wezenlijke punten haar eigen beleid mag voeren. Dat feit, dat te maken heeft met de pluraliteit in de kerk wijs ik ook af. Maar daar heeft het hebben van een beleidsplan niets mee te maken. In het beleidsplan verwoordt de kerkenraad voor een periode van vier jaar welk beleid er zal worden gevoerd (ordinantie 4-8-5).

Het zal ook niet vaak voorkomen dat iemand op basis van beleidsplannen gaat kiezen voor een gemeente. Bij verhuizing worden we altijd in een gemeente ter plaatse ingeschreven. Inschrijving in een andere gemeente ter plaatse of overschrijving naar een gemeente elders (perforatie-regeling) blijft altijd mogelijk. De keuze voor de ene of de andere gemeente wordt in de praktijk meestal niet gemaakt op basis van het beleidsplan maar op basis van de prediking en de kerkdiensten in die gemeente. Dat zal in de Protestantse Kerk in Nederland wel niet anders gaan.

De suggestie van de vraagsteller dat een gemeente na vijf jaar niet langer een beleidsplan zou mogen hebben, mist elke grond. Het mogen hebben van een beleidsplan is geen bijzonder (tijdelijk) voorrecht van bezwaarde gemeenten, maar is de normale gang van zaken in elke gemeente. De nieuwe kerkorde zegt: "De kerkenraad stelt telkens voor een periode van vier jaar een beleidsplan op, na daarover overleg gepleegd te hebben met het college van kerkrentmeesters, het college van diakenen en met alle daarvoor in aanmerking komende organen van de gemeente." Het is dus zelfs voor alle kerkenraden verplicht om een beleidsplan te hebben. Kerkenraden die in het beleidsplan hun gereformeerde identiteit duidelijk willen laten uitkomen, blijven die mogelijkheid dus houden.

H.v.G.

[[Terug naar boven](#)]

[[Terug naar Vragen-Inhoudsopgave](#)]

